



Plynová varná doska



1. Druh a účel zariadenia

Plynová varná doska je domáci kuchynský plynový spotrebič. Slúži na prípravu a zohrievanie jedál. Na svoju činnosť využíva zemný plyn. Je to lacnejšie zariadenie ako plynový sporák a jeho výhodou je úspora priestoru v kuchyni. Princíp činnosti a účel varnej dosky je rovnaký, ako je to pri kuchynskom sporáku, sporák ale poskytuje aj ďalšie možnosti, ako je pečenie napr. koláčov v rúre sporáka.

2. Použitie zariadenia v domácnosti

Varná doska je jednoúčelové zariadenie, ktoré sa používa len na varenie a ohrievanie jedál.

3. Hlavné časti zariadenia



4. Princíp činnosti zariadenia

Pri činnosti varnej dosky sa spaľuje **zemný plyn**. Je to vysokohodnotná horľavá plynná zmes (výbušná) vyskytujúca sa vo veľkých ložiskách v zemskej kôre. Zemný plyn je ľahší ako vzduch, nie je otravný, ale je nedýchateľný a dusivý. Na **činnosť** varnej dosky je potrebný **zemný plyn** a **kyslík** obsiahnutý vo okolitom vzduchu.

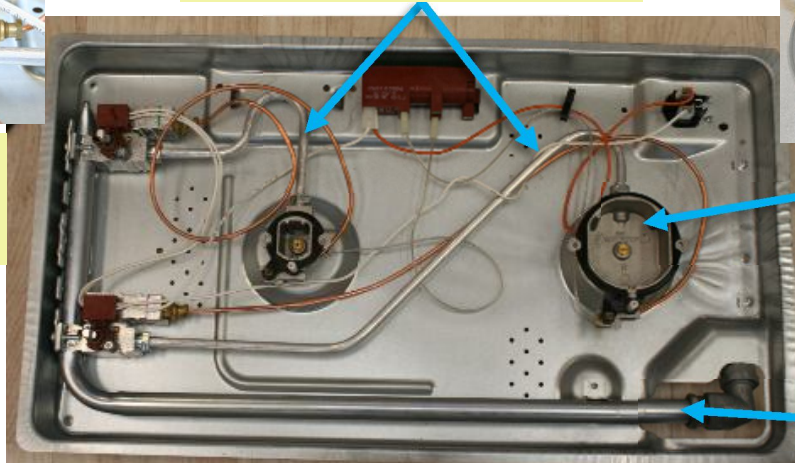


Aby sme mohli pochopiť princíp činnosti varnej dosky, potrebné je pozrieť si vnútro zariadenia a poznať funkciu jednotlivých súčiastok.

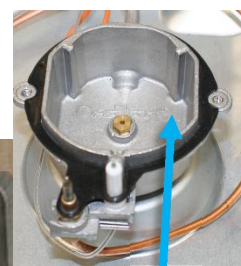
Plynová varná doska



1 - ovládací gombík s ústrojenstvom



3 - rúrky rozvodu plynu k horákom



Miska horáka s dýzou

2 - rúrka hlavného prívodu plynu

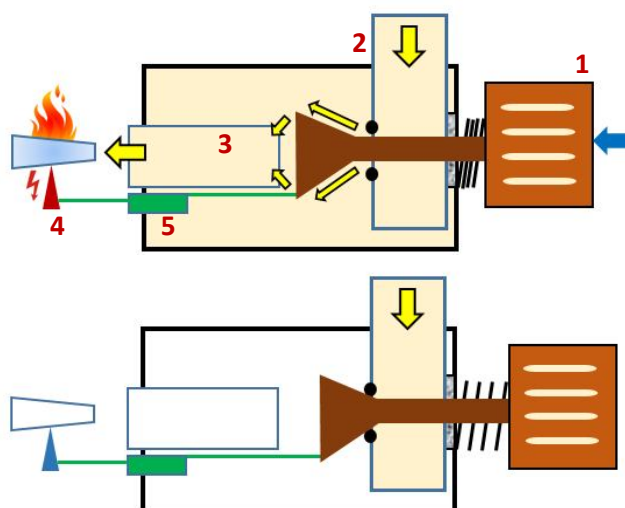


Bezpečnostná poistka „Stopgaz“



4 - zapalovacia elektróda

Po stlačení **ovládacieho gombíka** a jeho otočení až na doraz sa otvorí prívod plynu, ktorý cez **dýzu** horáka **uniká** do okolia **rozdeľovača plynu**. Súčasne stláčanie gombíka uvádza do činnosti **generátor (5)**, ktorý zo **zapalovacej elektródy** vrhá iskru k rozdeľovaču plynu. Zapálením plynu **plyn začne horieť**, strháva zo sebou **vzduch**, ktorý sa s plynom mieša a podporuje jeho **horenie**. Spaľovaním sa vytvára teplo potrebné na varenie. Požadovanú intenzitu plameňa nastavíme ovládacím gombíkom. Pri moderných spotrebičoch je pri každom horáku umiestnená **bezpečnostná poistka**. Jej dôležitou úlohou je zastaviť prívod plynu do horáka v prípade, ak pretečie hrniec alebo plameň zhasne z dôvodu prievanu.



Ak si pochopil - vysvetli princíp vypnutia varnej dosky.

Plynová varná doska

5. Základné pokyny pre bezpečnú prácu so zariadením



- Plynové spotrebiče nie sú určené na to, aby ich používali deti.
- Na prístroji nevykonávajte žiadne opravy ani úpravy. Opravy zverte servisnému pracovníkovi.
- Na ohrev a varenie potravín používajte len také nádoby, ktoré sú na to určené. Zabezpečte, aby žiadne horľavé látky neboli v blízkosti zariadenia.
- Po použití skontrolujte, či sú všetky ovládacie gombíky na spotrebiči vypnuté.
- Pri manipulácii s horúcimi nádobami používajte ochranné kuchynské rukavice.
- Ak pachom zacítite únik plynu v miestnosti, v žiadnom prípade nezapínajte spotrebič a ani žiadne ďalšie elektrické alebo plynové zariadenie. Miestnosť ihneď vetrajte a súčasne privolajte dospelú osobu!

6. Čistenie a drobná údržba zariadenia



- ✚ Podľa potreby spotrebič vyčistite od zvyškov z varenia. Na čistenie sa odporúča použiť teplú vodu s umývacím roztokom, jemnú tkaninu alebo špongiu a na sušenie použiť suchú tkaninu.
- ✚ Znečistené rozdeľovače plynu a kovové veká horákov spôsobujú nesprávne horenie plynu. Tieto pravidelne vyčistite kefkou v teplej vode so saponátom.
- ✚ Čistite opatrne! Dbajte, aby tekutiny pri čistení pracovnej plochy spotrebiča nezatiekli pod kryt pracovnej plochy a do misiek horákov s dýzami!

Likvidácia zariadenia



- ❖ Plynové spotrebiče sa nesmú likvidovať spolu s domovým odpadom.
- ❖ Nefunkčné alebo poškodené (neopraviteľné) zariadenie odovzdajte do zberne druhotných surovín.

7. Ak si pochopil všetko doteraz uvedené, dokážeš odpovedať



- Varná doska podľa toho, čo využíva na svoju činnosť, patrí do skupiny domácich zariadení, ktorú nazývame?
- Ako nazývame tú súčiastku varnej dosky, ktorá spôsobuje premenu plynu na tepelnú energiu?
- Priamo na varnej doske nájdí, ukáž a pomenuj jednotlivé jej hlavné časti.

Plynová varná doska

- D. Stlač a pootoč ovládací gombík varnej dosky a vysvetli, čo sa deje v spotrebiči.
- E. Vysvetli princíp činnosti varnej plynovej dosky.
- F. Prítomných oboznám s 3 dôležitými pravidlami, ktoré musia dodržať, aby práca s varnou doskou bola bezpečná.
- G. Uved' 2 pravidlá, ako uskutočniš základnú údržbu spotrebiča.

Vyhodnotenie

Za každú správnu odpoveď si mal možnosť získať 1 bod (spolu max. 7 bodov). Koľko bodov za správne odpovede spolu si získal?

7 až 6 bodov – si výborný, pochopil si informácie a rozumieš im

5 až 3 bodov – si dobrý, informácie ovládaš a rozumieš im čiastočne

2 až 0 bodov – máš nedostatky vo vedomostiach, mal by si si informácie znova podrobne prečítať, tieto pochopiť a premyslieť. Zaiste dokážeš získať aj viac bodov a zlepšiť svoj výkon.

Chceš vedieť viac a byť múdrejší?

Princíp činnosti a účel varnej dosky je rovnaký, ako je to pri kuchynskom sporáku. Sporák však poskytuje aj ďalšie možnosti, ako je pečenie napr. koláčov v rúre sporáka.

ÚNIK PLYNU A NÁSLEDNÝ VÝBUCH MOŽE ZABÍJAŤ!



Kuchynské sporáky sú vyrábané ako plynové, elektrické alebo kombinované.

Izbový detektor úniku plynu chráni domácnosť



Prenosný detektor plynu so sondou umožňuje zistiť prítomnosť plynu v rôznych miestach plynoinštalácie a pri spotrebičoch.

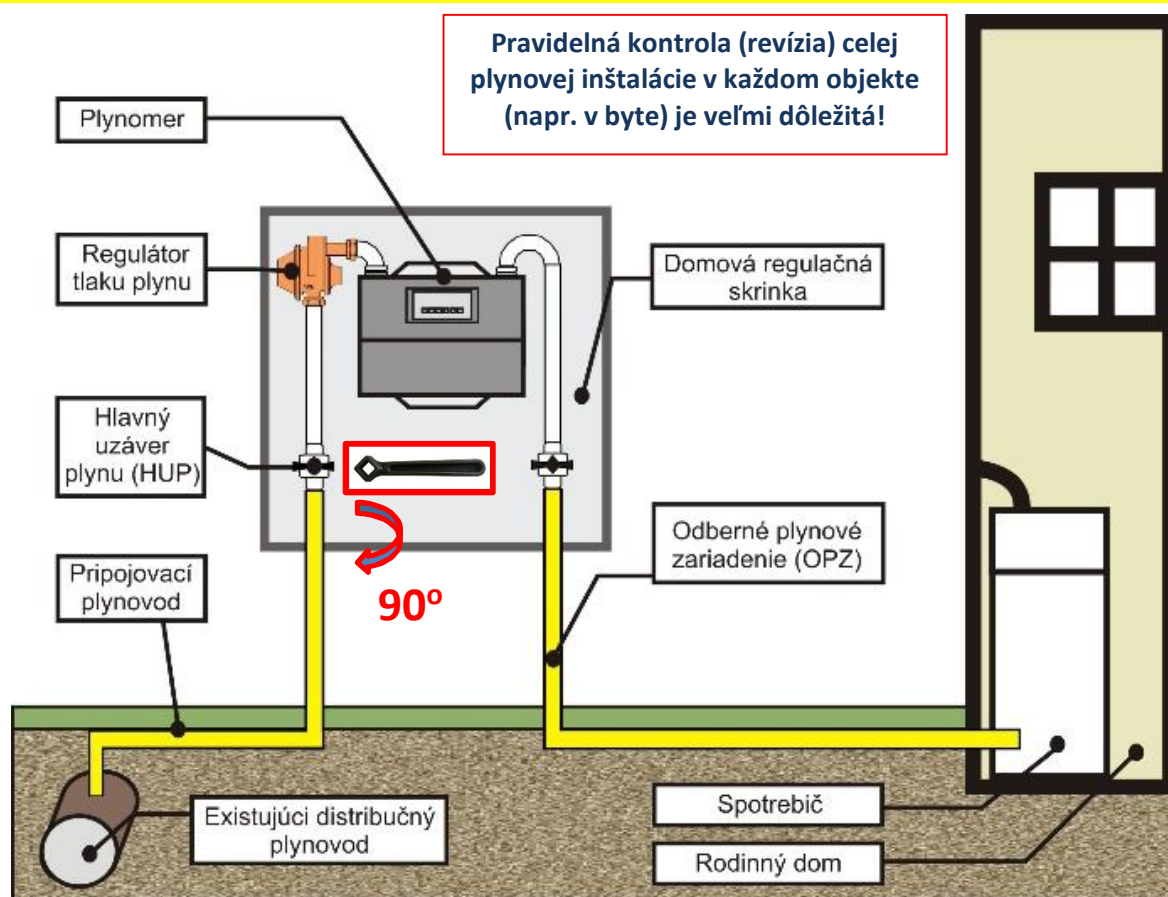


Autor:
prof. PaedDr. Jozef Pavelka, CSc.

Plynová varná doska



Ako sa správať pri zistení úniku plynu?
V tom ti môže pomôcť poznanie častí domovej (bytovej) plynoinštalácie.



Zemný plyn nezapácha. Aby sme pachom mohli únik plynu zistiť, pri výrobe plynu sa doň pridávajú tzv. **pachové prísady**.

Predstav si, že sa vrátiš napr. zo školy domov a si sám. Pri otvorení dverí do vášho bytu zacítiš neznámy pach, pritom v byte nič nehorí ani necítiť dym. Čo urobíš?

- 1. Nič „elektrické“ nesmieš zapínať** – svetlo, rádio, mikrovlnnú rúru. Ak je to zápach plynu a drobná iskra vo vypínači by mohla spôsobiť výbuch plynu.
- 2. Otvor okná** a zabezpeč intenzívne vetranie.
- 3. Vyjdi z bytu**, zaklop na dvere susedov a dospelú osobu **požiadaj o pomoc**.
- 4. Urýchlene zatelefonoj** niektorému zo svojich **rodičov** a povedz, čo sa stalo.
- 5. Ak by susedia neboli doma a rodiča sa nedovoľáš**, skús pri plynometri kľúčom **uzavrieť kohút hlavného prívodu plynu**. Kľúčom pootoč kohút o 90°. Potom čo najskôr **vyhľadaj dospelú osobu** a požiadaj o pomoc.

Autor:
prof. PaedDr. Jozef Pavelka, CSc.

**Zaiste ti záleží na
bezpečnosti vašej
domácnosti.**



**Pre istotu sa spýtaj rodičov,
kedy bola osobou na to
oprávnenou vykonaná
posledná kontrola
(revízia)
domácej plynoinštalácie.**

**Ak bola kontrola vykonaná už dávnejšie, je potrebné
kontrolu zopakovať.**